

36592-60 Nederlandse deelname aan een Amerikaans kennis- en innovatieprogramma voor Collaborative Combat Aircraft

nr. Lijst van vragen en antwoorden

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over de **Nederlandse deelname aan een Amerikaans kennis- en innovatieprogramma voor Collaborative Combat Aircraft (36592, nr. 60)**.

Voorzitter van de commissie,
Paternotte

Adjunct-Griffier van de commissie,
Manten

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Wat staat er in de letter of acceptance?			
2	Welk commitment geeft Nederland aan het CCA-programma, nu en in de toekomst, bij het tekenen van de letter of acceptance?			
3	Wat is de looptijd van het kennis- en innovatieprogramma?			
4	Wat is uw toetsingskader geweest om dit programma aan te gaan en welke criteria heeft u daarbij gehandhaafd?			
5	In hoeverre zullen de vergaarde kennis en onderzoeksresultaten uit dit programma intellectueel eigendom zijn van de Nederlandse overheid?			
6	Op welke manier zullen de vergaarde kennis en onderzoeksresultaten later gebruikt kunnen en mogen worden ter bevordering van een Europees alternatief?			
7	Op welke manier wordt het genoemde budget van 50 - 100 miljoen euro precies gebruikt?			
8	Hoeveel testtoestellen zullen er via dit programma aangeschaft worden? Wat is de prijs per toestel?			
9	Op basis van welke gronden kan de Nederlandse overheid nog uit het project stappen? Welke afspraken zijn daaromtrent gemaakt en welke kosten zijn daarmee gemoeid?			
10	Zijn er derde partijen betrokken bij dit programma en, zo ja, welke partijen zijn dat?			
11	Hoeveel van het beschikbaar gestelde budget van dit kennis- en innovatieprogramma zal aan Amerikaanse AI-bedrijven besteed worden?			
12	Waarom schrijft u dat de informatievoorziening over de CCA via deze brief een 'uitzondering' is?			
13	Waarom hecht u in deze casus extra waarde aan transparantie?			
14	Hoe verhoudt deze casus zich tot de aangenomen motie van het lid Piri c.s. over elke voorgenomen verwerving van defensiematerieel bij leveranciers van buiten de EU melden aan de Kamer? (Kamerstuk 36800-X, nr. 34)			
15	Kunt u toelichten wat er volgens u wel en wat niet binnen de reikwijdte van de motie-Piri valt, dus wanneer de Kamer wel en wanneer niet vooraf wordt geïnformeerd?			
16	Wat verandert er in de informatievoorziening naar de Tweede Kamer nu de motie-Piri is aangenomen?			

- 17 Wat is de verwachting van de duur van het Amerikaanse CCA-project? Is de verwachting dat dit decennia is? Loopt dit gelijk op met dat van de F-35 (dat tot na 2060 doorloopt)? Zo nee, waarom niet?
- 18 Wanneer is het project MOBIUS van start gegaan? Wat is de omvang van dat project (menskracht en budget)? Kunt u aanvullende informatie verstrekken over het project?
- 19 Is aan (een van) de landen die onderdeel zijn van het GCAP gevraagd of Nederland als waarnemer of anderszins zou kunnen aansluiten met het oog op de oriëntatie op een CCA-capaciteit? Kijken die landen ook naar compatibiliteit met de F-35, gegeven dat alle drie de landen in dat programma (VK, Italië en Japan) ook F-35-programmapartners zijn?
- 20 In de VS ontwikkelen meerdere fabrikanten verschillende CCA-varianten; op welke van die projecten richt de Nederlandse belangstelling zich?
- 21 Is het nu genoemde budget van 50-100 miljoen euro bovenop of in plaats van de gesuggereerde uitruil met de aankoop van een zesde extra F-35 toestel, zoals beschreven in uw brief van 19 december jl.? (Kamerstuk 36592, nr. 56)
- 22 Uit de via de Woo vrijgegeven documenten omtrent de CCA ontstaat de indruk dat recent reeds getekend is voor de aanschaf van twee CCA-testtoestellen; kunt u dat bevestigen? Zo ja, waarom is de Kamer daarover niet geïnformeerd en kunt u daarover alsnog meer informatie verschaffen, zoals welke fabrikant(en) en type(s) het hier betreft? Hoe ziet de verdere planning hieromtrent eruit? Welke verplichtingen is Nederland verder aangegaan? Zo nee, hoe is dan de gang van zaken in december 2025/januari 2026 geweest zoals te lezen in de verstrekte Woo-documenten?
- 23 Bent u bereid de Letter of Intent concerning Autonomy and Collaborative Combat Aircraft Cooperation, die Nederland en de Verenigde Staten afgelopen oktober ondertekenden, openbaar te maken?
- 24 Kunt u ook de Letter of Acceptance, die u van plan bent 8 april te tekenen, openbaar maken?
- 25 Kunt u aanvullende informatie verstrekken over het Memorandum of Understanding voor Research, Development, Testing & Evaluation, dat Nederland en de Verenigde Staten medio juni 2025 hebben ondertekend, dan wel dit document delen?
- 26 Welke kennis en toegang krijgen Defensie, TNO en NLR door deelname aan het programma?
- 27 Welke typen data over CCA krijgen Defensie, TNO en NLR precies beschikbaar via deelname aan het Amerikaanse programma? Gaat het daarbij om testdata, simulatiegegevens, operationele conceptdata, softwaredata of alleen algemene programmadata?
- 28 Blijft de toegang van TNO en NLR tot data bestaan als Nederland later besluit niet over te gaan tot aanschaf van CCA?
- 29 Mogen TNO en NLR de verkregen data opslaan in eigen systemen in Nederland?
- 30 Mogen TNO en NLR de data gebruiken voor eigen onderzoek en modelontwikkeling, of alleen voor het specifieke CCA-programma?
- 31 Kan Nederland via TNO en NLR eigen kennis opbouwen die later ook inzetbaar is in een Europees CCA-traject?
- 32 Wie bezit de intellectuele eigendomsrechten op analyses of kennisproducten die TNO en NLR ontwikkelen op basis van Amerikaanse programmadata?
- 33 In hoeverre mogen TNO en NLR de verkregen kennis benutten in Europese samenwerkingsverbanden?
- 34 Zijn er voorwaarden waaronder de VS de data-toegang voor TNO en NLR

kunnen beperken, opschorten of intrekken?

- 35 Hebben TNO en NLR recht op updates van data en technische informatie naarmate het Amerikaanse programma zich verder ontwikkelt?
- 36 Hoe verhoudt uw stelling dat Europa slechts in een "beginstadium" verkeert zich tot deze concrete Europese tijdlijn en technologische voortgang? Gezien het feit dat Airbus recentelijk voor het 'Wingman'-programma heeft aangekondigd dat het al dit jaar testvluchten uitvoert met twee gemodificeerde platforms, uitgerust met het soevereine Europese MARS-missiesysteem (Multiplatform Autonomous Reconfigurable and Secure) en dat Airbus streeft naar een operationele CCA-capaciteit voor de Duitse luchtmacht in 2029?
- 37 Is er diepgaand onderzoek gedaan naar de compatibiliteit van deze Europese software-oplossingen met de F-35, of wordt hier blind vertrouwd op Amerikaanse proprietary systemen die juist kunnen leiden tot een nieuwe lock-in? Gezien het feit dat in de brief wordt gesteld dat Europese alternatieven geen integratie bieden met de Nederlandse vijfde-generatie-jachtvliegtuigen (F-35) terwijl de Europese focus momenteel juist ligt op het creëren van een open architectuur (zoals het MARS-systeem en de MindShare-software)?
- 38 U noemt de betrokkenheid van TNO en NLR; heeft Defensie onderzocht hoe de deelname aan een Europees programma, waar Nederland als partner meer invloed heeft op de broncode en systeemarchitectuur, de Nederlandse positie in de Europese defensie-industrie op de lange termijn versterkt in vergelijking met een ondergeschikte rol in een Amerikaans programma?
- 39 Worden er door het tekenen van de Letter of Acceptance op 8 april onomkeerbare stappen gezet die tot een lock-in leiden?
- 40 Klopt het dat u twee testtoestellen gaat aanschaffen? Kan daarover meer informatie worden verschaft?
- 41 Kunt u specificeren wat er precies betaald/gekocht zal worden met de aangegeven 50-100 miljoen euro?
- 42 Zijn er ook Europese alternatieven overwogen en zo ja, welke?